

AN-tjänsterna och integrationslagen – två reformer på samma gång

Onsdag 27.9.2023 kl. 14-15

Program

Öppningsord, direktör **Ulf Stenman**

Aktuellt om AN-reformen, jurist **Alexander Eriksson**

Aktuellt om Integrationsreformen, konsultativ tjänsteman **Anna Bruun**

Kommuncase: Beredningen av sysselsättningsområdet för Hangö-Raseborg-Ingå, projektkoordinator **Sofia Svahnström**

AN-tjänster 2024

Aktuellt om AN24-reformen: bildandet av samarbetsområden

Alexander Eriksson

Lagstadgat krav på samarbete

- Om arbetskraften i kommunen överstiger 20 000 kan kommunen själv arrangera AN-tjänsterna
    - **arbetskraftens storlek** = Statistikcentralens uppgifter om arbete: summan av sysselsatta och arbetslösa
  - Om arbetskraften understiger 20 000, skall kommunen tillsammans med en eller flera andra kommuner bilda ett samarbetsområde, dvs ett **sysselsättningsområde**
- Samarbetsområdets uppgifter regleras av kommunallagens bestämmelser om organisering av tjänster och om lagstadgade samarbetsformer.

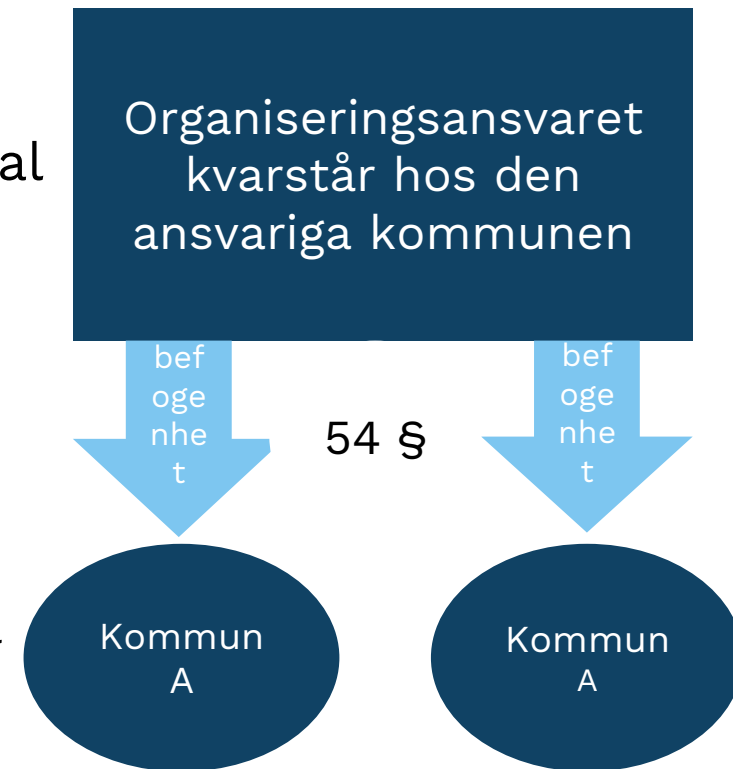
Lag om ordnande av arbetskraftsservice 12 § (380/2023)

Samarbetsformer enligt kommunallagen (8 kapitlet)

- **Gemensamt organ, dvs. modellen med ansvarig kommun** (51-52 §)
  - I praktiken en nämnd
  - Också möjligt med exempelvis ett utskott i en existerande nämnd
- Gemensam tjänsteinnehavare (53 §)
- Avtal om skötande av myndighetsuppgifter (54 §)
- **Samkommun** (55-64 §)
- Kommunalt affärsverk (9 kapitlet)
- Då organiseringsansvaret överförs, dvs. då samsamarbetsområdena bildas, kan man endast använda sig av modellen med ansvarig kommun eller samkommun. Efter det, dvs. för att producera tjänster inom befintligt sysselsättningsområde → även andra modeller

Avtal om skötseln av en myndighetsuppgift, KomL 54 §

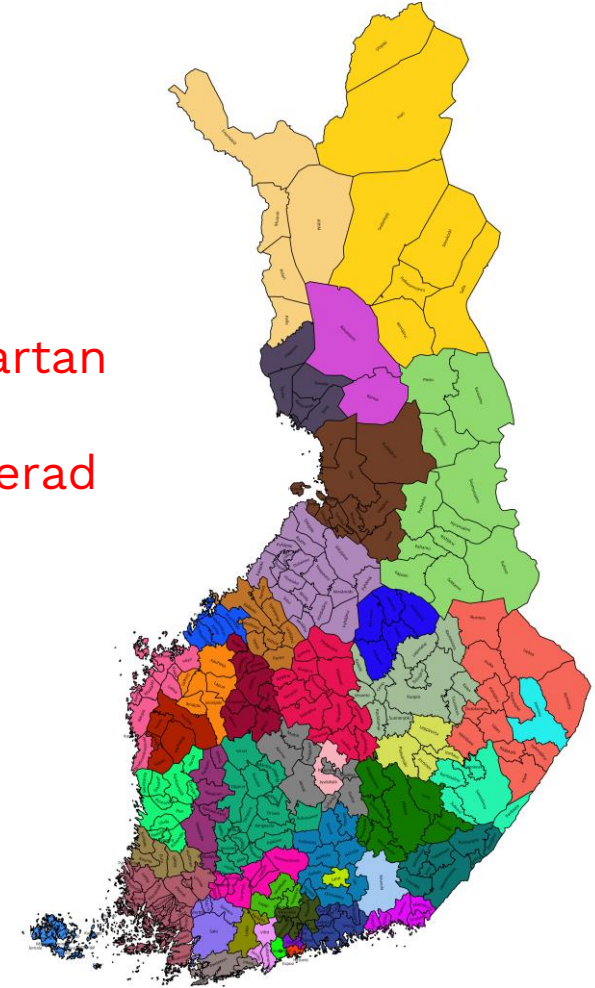
- En samkommun eller den ansvariga kommunen kan även ingå avtal med annan kommun eller samkommun för att producera de lagstadgade tjänsterna.
- Genom avtal är det möjligt att anförtro en uppgift till en annan kommuns eller samkommuns tjänsteinnehavare som sköter uppgiften under tjänsteansvar.
  - Möjligt att producera AN-tjänster genom att utnyttja exempelvis kommuner som deltar i samarbetet. Bestämmelser om detta bör i så fall tas in i samarbetsavtalet.
  - Med avvikelse från 8 § 2 mom. 5 punkten i kommunallagen kan man avtala om att någon avtalskommun/medlemskommun ska ha rätt att utöva myndighetsbefogenheter å hela sysselsättningsområdets vägnar. Innebär inte att organiseringsansvar överförs till denna kommun. (13.2 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice).
  - Viktigt att avtala om särskilt uppföljningen av avtalet och uppgifterna som överförs.

Formande av samarbetsområden

- Sex kommuner svarar själva för tjänsterna
- I nuläget 45 områden, men situationen lever hela tiden
- Värdkommunsmodellen vanligast
  - Endast en samkommun än så länge
- Två områden kring en större centralort
- Sex kommuner svarar själva för tjänsterna

OBS! Kartan
är inte
uppdaterad

Vad skall man avtala om (åtminstone)

- Avtalsparter
- Avsikten med avtalet
- **Organisering av förvaltning och beslutsfattande**
  - **Befogenheter vid undantagsförhållanden och störningssituationer!**
- **Sammansättning och val av medlemmar för beslutande organ**
- Övertagningsrätten (värdkommunsmodellen)
- Personal
- **Ekonomi och förvaltning**
- Kundavgifter
- Intern övervakning och riskhantering
- Möbler och utrustning
- Fastigheter
- Informationssäkerhet
- Behandling av kunduppgifter
- Ärendehantering
- Övriga avtal
- Utvecklande av samarbetet
- Ändrande av avtalet
- Ersättningskyldigheter
- Lösande av meningsskiljaktigheter
- Avtalets giltighetstid och uppsägande

Övertagningsrätten i ett samarbetsområde

- Ett ärende i vilket en till kommunstyrelsen underlydande myndighet har fattat ett beslut kan tas upp till behandling i kommunstyrelsen (övertagningsrätt, 92 § i kommunallagen)
- Således möjligt för kommunstyrelsen i den ansvariga kommunen att använda sig av denna rätt även vad gäller AN-tjänsterna. Kommunstyrelsen har då samma befogenheter som den underlydande myndigheten.
- MEN! I samarbetsavtalet kan det också bestämmas att kommunstyrelsen i den ansvariga kommunen inte har rätt att till behandling ta upp ett ärende som det gemensamma organet har fattat beslut i (52.2 § i kommunallagen).
  - Övertagningsrätten kan även begränsas endast delvis, dvs. närmast på så vis att vissa beslutskategorier (exempelvis personalbeslut, upphandlingsbeslut...) inte ska omfattas av övertagningsrätten.

HFD 2023:22, kommunens grundlagstryggade självstyrelse, GL 121 §

- ”Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade att man med beaktande av kommunernas grundlagsskyddade självstyre varken med vanlig lag eller myndighetsbeslut kan bestämma om ett sådant beslutsfattande för kommunernas samarbete som förpliktar de övriga kommunerna som deltar i samarbetet att godkänna en kommuns ensidiga bestämmanderätt. Det är ändå motiverat att tolka grundlagens bestämmelse om kommunalt självstyre så att den inte hindrar kommunerna att inom ramarna för självstyret enhälligt i samkommunens grundavtal avtala om ett sådant system där en viss kommun erhåller ensidig bestämmanderätt i beslutsfattandet.”
- Grundlagsutskottet har därtill i tidigare utlåtanden/betänkanden till annan lagstiftning konstaterat att en kommuns ensidiga makt (röstmajoritet) vid kommunalt samarbete kan anses vara i strid med den kommunala självstyrelsen.

Avtalsvillkoren om ekonomin

Det gemensamma organets ekonomi är en del av den ansvariga kommunens budget och ekonomiplanering.

- Det gemensamma organet ska för de uppgifter som avses i avtalet för den ansvariga kommunens fullmäktige lägga fram ett förslag till budget för det följande kalenderåret och en ekonomiplan för de följande åren.
- Motiverat att följa sysselsättningsområdets ekonomi som en separat uppgift i den ansvariga kommunens budget
- Kan tas in bestämmelser i avtalet om det gemensamma organet om hur avtalskommunerna kan delta i beredningen av budgeten när det gäller sysselsättningsområdet och om hur den ansvariga kommunen ska rapportera om ekonomin till avtalskommunerna.
- Sysselsättningsområdets kommuner har en stor frihet att avtala om särskilt fördelningen av kostnaderna.
  - Hur fördelas den ekonomiska risk som arbetslösheten medför mellan kommunerna i sysselsättningsområdet (solidariskt eller enligt upphovsprincipen)?

Ändringar i samarbetsavtalet och tillämplig förvaltningsstadga i samarbetsområdet

- Det är möjligt att göra ändringar i avtalen och planen för hur arbetskraftsservicen kommer att ordnas.
- Avtalskommunerna ska enligt huvudregeln genom samstämmiga fullmäktigebeslut godkänna ändringarna, men det är möjligt att komma överens om även andra sätt.
- Ansvarskommunens förvaltningsstadga gäller
  - T.ex. mötesförfarande, föredragande, ersättningar osv
- Behov av uppdateringar för förvaltningsstadgan?
- Hur och på vilket sätt hörs andra kommuner i samarbetsområdet när förvaltningsstadgan uppdateras
  - T.ex. förvaltningsstadgan godkänns först när medlemskommunerna har hörts.

Guide för samarbetsavtalen om kommunernas AN-tjänster 2024

**Reformen av arbets- och näringstjänsterna
2024: Anvisning om vad som ska beaktas i
kommunernas samarbetsavtal**

<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/>

Tack. Kiitos.

Alexander.eriksson@kommunforbundet.fi

www.kommunforbundet.fi

AN-tjänster 2024

Aktuellt vid beredningen av den nya integrationslagen

27.9.2023

Anna Bruun

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Den nya integrationslagen

- Den nya lagen om främjande av integration (681/2023) träder i kraft den 1 januari 2025.
- Syftet med lagreformen är att
  - Stärka invandrares sysselsättning, deras sysselsättningsstödjande färdigheter samt deras språkkunskaper och delaktighet i samhället.
  - Syftet är dessutom att främja jämlikhet och likabehandling och en positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper.
- Lagen förtydligar och uppdaterar också aktörernas ansvar och stärker det sektorsövergripande samarbetet och integrationen av invandrare utanför arbetskraften.

Den nya integrationslagen

- Samband med reformen av arbetskraftsservicen: främjandet av integrationen av arbetslösa arbetssökande är även i fortsättningen kopplat till arbetskraftsservicen.
- Genomförandet av den nya integrationslagen bereds som en del av stöd- och styrstrukturen och programmet för genomförande av arbetskraftsservicereformen.
- Dessutom har man tillsatt en KOTO24-styrgrupp för mandatperioden 5/2023–5/2025 i syfte att styra genomförandet på en övergripande plan.

Lagreformerna stärker kommunens övergripande ansvar för att främja integrationen

- Kommunen har sedan tidigare ett övergripande och samordnande ansvar för utveckling, planering och uppföljning av integration på lokal nivå samt mottagandet av flyktingar och uppgifterna att främja integrationen av personer utanför arbetskraften.
- I och med arbetskraftsservicereformen ansvarar kommunen även för att främja integrationen av arbetssökande.
- Samtidigt stärker KOTO24-reformen också kommunens roll i att nå ut till invandrare, främja integrationen av personer utanför arbetskraften och organisera vägledning och rådgivning med låg tröskel.

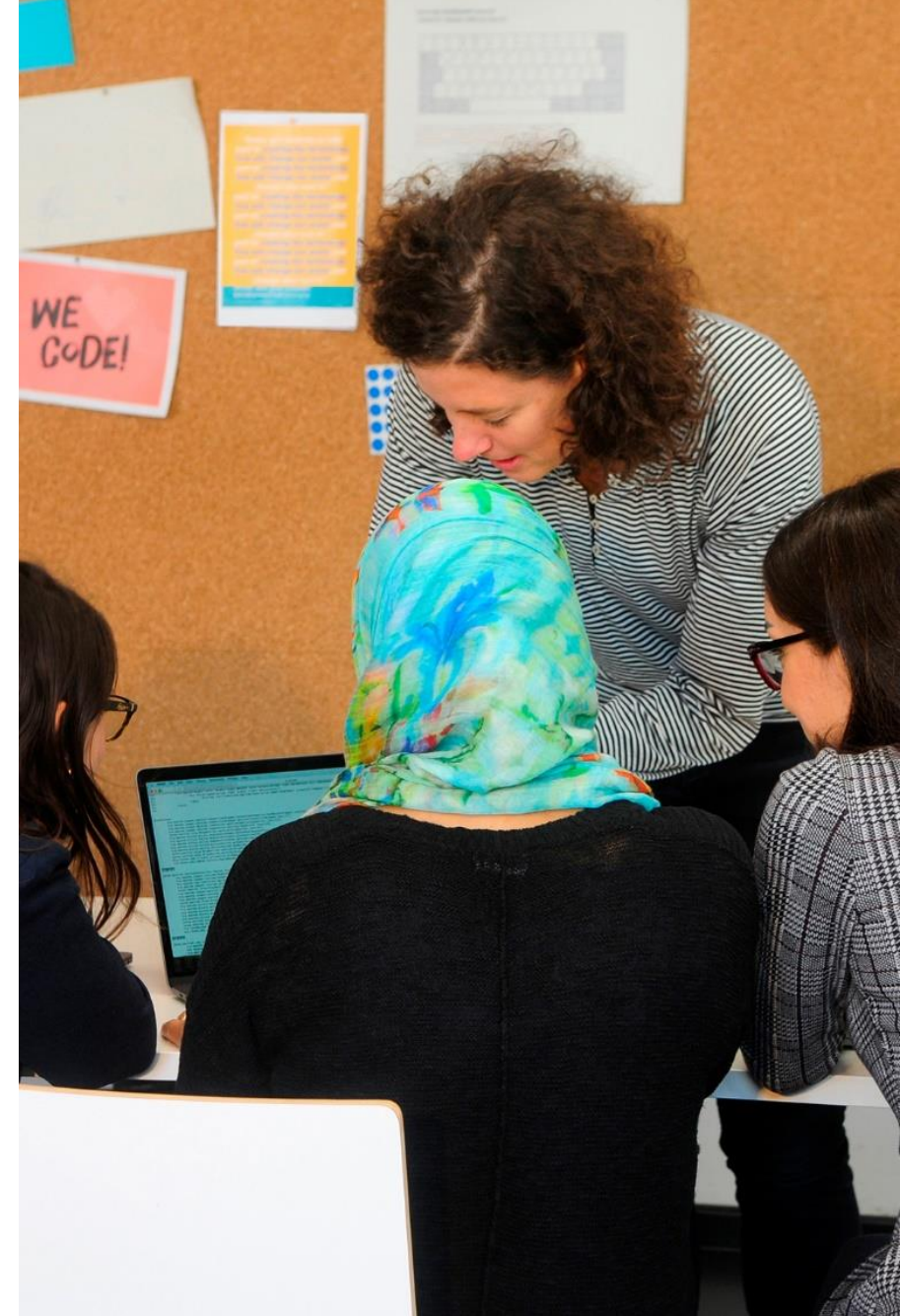
Lagreformerna stärker kommunens övergripande ansvar för att främja integrationen

- Antalet invandrare och integrationskunder varierar regionalt och på lokal nivå: för att säkerställa tillgången på integrationstjänster krävs olika samarbetsstrukturer och modeller inom olika kommuner och sysselsättningsområden.
- Med reformerna har kommunen möjlighet att utveckla och organisera integrationstjänster som helhet med hänsyn till hela målgruppen; integrationstjänsterna för dem som står utanför arbetskraften kan också ordnas med samma sammansättning som arbetskraftsservicen.
- För att främja integration krävs också sektorsövergripande samarbete mellan olika aktörer.

Flera skrivningar i regeringsprogrammet för att öka incitamentet och skyldigheter för integration

- Regeringsprogrammet innehåller flera skrivningar som är relaterade till exempelvis språkträning för invandrare, testning och demonstration av språkkunskaper och incitament till integration inom socialskyddet.
- Främjandet av integration är tvärsektoriellt, varför ansvaret för att förbereda skrivningarna är fördelat på flera minsterier.
- Planeringen och förberedelserna av genomförandet av skrivningarna har påbörjats; många av skrivningarna kräver bakgrundsundersökningar.
- Ändringar i integrationslagen bereds som tar hänsyn till några av skrivningarna i regeringsprogrammet: [mer information på ANM:s webbplats](#)

Aktuellt hösten 2023

- **Lagberedning**

- RP om integrationslagen 2023–2024 ("en fortsättning på totalrevisionen") på remiss hösten 2023, till riksdagen i början av 2024, i kraft delvis den 1 juli 2024 och huvudsakligen den 1 januari 2025
  - Remissbehandling 19.9–23 oktober 2023 [utlatande.fi](https://www.tem.fi/utlatande)
  - Informationstillfällen för intressegrupper på finska 2.10 och på svenska 6.10 Mer information om dessa och anmälan på [integration.fi -sidan](https://www.tem.fi/integration)

- Beredningen av den nya integrationslagens förordningar startar

- **Förberedelse av genomförandet av regeringsprogrammet:** påbörja arbetsgruppsarbete, upprätta planer och schemaläggningar, initiera eventuella bakgrundsundersökningar

Aktuellt hösten 2023

Genomförandet av den nya integrationslagen

- KOTO24 regionala evenemang i samarbete med NTM-centralerna 9-12/2023
- Utvecklingen av nationella informationssystemtjänsterna för integrationen ("Koto-digi") pågår (utvecklings- och förvaltningscentret)
- Utvecklingen av slutprovet av integrationsutbildningens språkkunskaper pågår (Utbildningsstyrelsen)
- Utveckling av tjänster: flerspråkig samhällsorientering, kompetenscentrum för invandrare och väglednings- och rådgivningstjänster i kommuner, pilotförsöken under den inledande perioden av integrationen i huvudstadsregionen
- Kommunikation och evenemang som stöder genomförandet av reformen: mer information från webbplatsen [integration.fi](https://www.integration.fi)

Tack!

anna.bruun@gov.fi

AN-tjänster 2024

RASEBORG
RAASEPORI

Hangö-Ingå-Raseborg

Regionens samarbete

- Hangö stad, Ingå kommun och Raseborgs stad har beslutat att samarbeta
- Området är geografiskt enhetligt och samarbetar redan i nuläget kring olika frågor
- På området finns ett klart behov av service på båda inhemska språken
- Lokal service garanterar en livskraftig region.

Undantagstillstånd

- Områdets arbetskraft är 18 660 personer, vilket betyder att området ansöker om undantagstillstånd
- Villkor som sysselsättningsområdet vill hänvisa till:
  - 1) det på grund av skärgård eller långa avstånd inte på något annat sätt är ändamålsenligt att bilda en sådan funktionell helhet som krävs för att ordna arbetskraftsservice
  - 2) behov att trygga de finsk- eller svenskspråkiga invånarnas språkliga rättigheter

Ansvarskommun

Raseborgs stad ansvarar för arbetskrafts- och näringslivstjänster för kunderna på hela området (Hangö-Ingå-Raseborg)

Tillsammans bildar kommunerna ett sysselsättningsområde som styrs av ett gemensamt organ: arbets- och näringslivsnämnden som lyder under Raseborgs stads stadsstyrelse

Alla tre kommuner har medlemmar i nämnden

Serviceens tillgänglighet

Personalen jobbar i teamen enligt kundgrupp

Service ges på svenska, finska och engelska

Teamen

- Vuxna
- Unga
- Kunder med annat modersmål än fi/sv
- Sektorövergripande samservice för svårt sysselsatta (alla kundgrupper)
- Företagstjänster
- Aulatjänster

Serviceens tillgänglighet

Serviceen skall vara tillgänglig lokalt

Service fysiskt på plats

Kunderna betjänas även via telefon och videosamtal

Kunden kan självständigt använda elektroniska tjänster

Arbetsgivare kontaktas aktivt

Verksamhetsställen

- Verksamhetsställena är placerad så att hela området kan få en god service
- Karis - huvudsakliga verksamhetspunkten
- Hangö
- Ingå
- Ekenäs
- Personalen kan vara flexibel och betjäna på de olika verksamhetsställena, för att underlätta för kunderna och göra tjänsterna tillgängliga -> effektiv användning av resurser

Förberedelserna

- Behandling av avtal och verksamhetsplan pågår i kommunerna
- Samarbete med kommunförsöket inom sysselsättning på området Raseborg-Hangö
- Regionalt samarbete med de övriga närliggande områdena

RASEBORG
RAASEPORI

AN-tjänster 2024